

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 forint.
Félévre 2 forint.
Negyed évre 1 forint.

SZERKESZTŐSÉG:

Szobotka Gusztav ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és a pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE
a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstári bélyegilleték külön 30 kr.
NYILTTÉRBE
minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmertetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

MEGJELEN: MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.
Kiadó tulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

KÖZSÉGI HÁZTARTÁSUNK.

Mult számunkban befejeztük az egyes évek költségvetésének részletes ismertetését, s miután kimutattuk, hogy az 1885. évi költségvetés az 1883-ik évinél $2\frac{1}{4}$ krral, az 1882-ik évinél pedig 18 krral fordult rosszabbra, az adó forint után, egyszersmind újjal mutattunk, mely me nagy változást előidéző azon tényeges és főmomentumra, hogy a kirovási, vagy mint neveztük: a fedezeti alapul szolgáló állami adó, hirtelen és nagy mérvű csökkenése idézte elő, kirovási kulcsnak — mondhatni — óriási mérvben történt emelkedését.

Egy kis figyelmes számítás és azonnal reá jövünk, hogy ha a fedezeti alap 1885-ben is 31200 frt lett volna, ugy a kirovási kulcs nem $86\frac{1}{2}$ kr, hanem csak — egész krajcárokkal akarván számítani — 67 kr. lesz vala. A miből kitünik, hogy a tulajdonképeni községi adóteher, 1885-ben csak $2\frac{1}{4}$ krral volt több minden adóforint után, mint 1883-ban, sőt $1\frac{1}{4}$ krral kevesebb, mint 1882-ben. — Igaz, hogy ez előnyt csak azok érezték, a kiknek állami adójuk alább szállott, ellenben azok, a kiknek állami adója maradt a régi, avagy épen emelkedett, nem nagy örömmel szemlélhették a községi adóteher ezen fogyatkozását, illetve szaporodását.

De ha ismét ily nemü bővebb fejtegetésekbe bocsátkozunk, akkor tulajdonképeni szándékunkra: a »különféle vegyes kiadások« ismertetésére ismét nem jut időnk és terünk, azért tehát hagyjuk félben most a következőket és nézzük ezt az ominozus »különféle vegyes kiadásokat.« Nézzünk szemébe a minimusnak, hátha nem lenne az oly rettenetesen rémitő, a mi az első pillanatra ama nagy számokból kitetszeni látszik, a melyet minden évben elnyel.

Járjunk el hát a dolgok rendjében.

Az egyes költségvetések ismertetésével azt tapasztaltuk, hogy az 1877-ik évi költségvetésbe 2664 frt 17 kr. volt felvéve a »különfélék« cime alatt. — Ezen összeg pedig állott:

- 1. Utcai padlók jókarban tartására 150 frt — kr.
- 2. Koldusok ellátására 1200 frt — kr.
- 3. Bor- és hus fogyasztási adóra 914 frt 17 kr.
- 4. Előre nem láthatókra 400 frt — kr.

Összesen 2664 frt 17 kr.

Ugyan e cimén az 1880-ik évre fel volt véve:

- 1. Utcai padlók jókarban tartására 150 frt — kr.

- 2. Koldusok ellátására 1200 frt — kr.
 - 3. Bor- és hus fogyasztási adóra 1560 frt — kr.
 - 4. Előre nem láthatókra 431 frt 38 kr.
- Összesen 3341 frt 38 kr.
- vagyis 722 frt 79 krral több, mint az 1877-ik évre, a mi legnagyobb részben a bor- és husfogyasztási adó bérletére esik; — az előre nem láthatók csak 31 frt 38 krral szerepelvén nagyobb összegben.

Az 1882-ik évi költségvetésnél már egy újítással találkozunk, mert míg az 1877. és 1880-ik években azt láttuk, hogy a koldusok ellátása a »különfélék« cime alatt szerepel, addig ennek az 1882-ik s a következő években már egészen külön tétele van s mégis ennek dacára a »különfélék« cime az 1882-ik évre nem kevesebb, mint 2220 frt 66 kr. emelkedést mutat. — De lássuk az egyes tételeket:

- 1. Utcai padlók jókarban tartására 150 frt — kr.
- 2. Bor- és hus fogyasztási adóra 1560 frt — kr.
- 3. Kataszteri költségekre 2000 frt — kr.
- 4. Országos honvédmenházra 10 frt — kr.
- 5. A magyar kis birtokosok földhitel egyesületének létesítéséhez járult 2 db. 500 frtos kamatozó egész alapítvány 4-ik részlete törlesztéséül 100 frt — kr.
- 6. Faiskolát kezelő tanító részére jutalomdíj 40 frt — kr.
- 7. A népkertészeti szakkönyvek és kertészeti szaklapokra 30 frt — kr.
- 8. A faiskola tisztogatására 30 frt — kr.
- 9. Téglá égetésre 1500 frt — kr.
- 10. Megyei betegápolási alap javára 155 frt 20 kr.
- 11. Előre nem láthatókra 986 frt 75 kr.

Összesen 6562 frt 04 kr.

Bár e sorozat közlése előtt egynemely dolgot már kiemeltünk, kénytelenek vagyunk, nehogy feledésbe menjen, e helyütt felemlíteni még azt, hogy az előző években a honvéd-menház, megyei betegápolási alap, faiskolai célok, kisbirtokosok földhitelintézeténél tett alapítvány, mind külön tételek alatt szerepelnek a költségvetésben, miglen az 1882-ik évben már eltűnik, s a »különfélék« cime alatt foglal helyet, s az e cim alatt összegezett kiadásokat 366 frt 29 krral öregbitik, Egészen új tétel a téglászat és a ka-

taszteri munkálatok, a melyek együtt véve 3500 frt terhet képviselnek s az előbb részletezettekkel összevéve 3866 frt 29 krral növelték a »különfélék« cime alatt elősorolt szükségletek összegét.

Az 1883-ik évi költségvetésből már a »különfélék« címénél is elmarad a bor és husfogyasztási adó bérletéért fizetett összeg, s azért 3546 frt 04 krral kevesebb is a főösszeg. Szerepel pedig ez évben:

- 1. Utcai padlók jókarban tartása 150 frt — kr.
- 2. Kataszteri költségek 2000 frt — kr.
- 3. Országos honvédmenházra 10 frt — kr.
- 4. A magyar kisbirtokosok földhitel egyesületének 100 frt — kr.
- 5. Faiskolát kezelő tanítónak 40 frt — kr.
- 6. Népkertészeti könyvek és kertészeti szaklapok 30 frt — kr.
- 7. Faiskola tisztogatás 30 frt — kr.
- 8. Tégláégetés 1500 frt — kr.
- 9. Megyei betegápolási alap 156 frt — kr.
- 10. Előre nem láthatók 1000 frt — kr.

Összesen 5016 frt — kr.

Elmondhatni tehát ez évről, hogy a »különfélék«-i, leszámítva a bor- és husfogyasztási adó bérletet, épen azon keretben mozognak, mint az előző 1882-ik évben.

Az 1885-ik év javára a »különfélék«-nél beállott változást, minden hosszabb találgatás nélkül — azt hiszem — mindenki a kataszteri költségek megszüntében véli leginkább föltalálni. De azért, hogy a kép teljes és egészen világos legyen, ide iktatjuk még az 1885-ik év »különfélék«-it is. — Ezen évben ugyanis e cim alatt fel volt véve:

- 1. Utcai padlók jókarban tartására 150 frt — kr.
- 2. Szolgabíró hivatal helyiség bérlete és az épület jókarban tartása és tűz ellen biztosítására 400 frt — kr.
- 3. Országos honvédmenházra 10 frt — kr.
- 4. Kisbirtokosok földhitel egyesületének 100 frt — kr.
- 5. Faiskolát kezelő tanítónak 40 frt — kr.
- 6. Népkertészeti szakkönyvek és kertészeti szaklapokra 30 frt — kr.
- 7. Faiskolák tisztogatására 10 frt — kr.

8. Megyei székház építési alap javára 190 frt 62 kr.
9. Előre nem láthatókra 1037 frt 46 kr.

Összesen 1988 frt 08 kr.

Eltűnt tehát az 1885-ik évre a téglaegetés és a kataszteri költségek összesen 3500 frtot fölemesztő kiadása, eltűnt a megyei betegápolási alap 156 frtja is, de helyébe lépett ennek a megyei székház-alap, egy egészen ujonnan föllépő társával, a szolgabírói hivatal helyiségének bérletével.

Közöltük ezekben a költségvetéseket részletesen, megismertettük olvasó közönségünket a „különfélék-”kel is, s így okoskodásainkat és következtetéseinket, a melyeket a jövő számunkban kezdünk meg, egész nyugodtan bocsáthatjuk a nagy közönség bírálata alá.

HASZNOS TUDNI VALÓ.

Mióta a gőzgépek, gyulékony és robbanó természetű anyagok a közhasználat tárgyává lettek, igen sokan estek az ezek folytán előállott balesetek áldozatául.

Ha e gyulékony s robbanó természetű anyagok által előfordult balesetek statisztikáját figyelmesen átnézzük, úgy találjuk, hogy a kőolaj, — köznyelven petroleum — emelkedett e téren a leggyászosabb nevezetességre, melynek magyarázata pedig abban kulminál, hogy oly széles körben terjedt el annak használata, mikép alig van ma ház, hol a petroleum alkalmazásban ne volna.

Kinek figyelmét ne ébresztették volna fel azon petroleum szülte szerencsétlenségek, miket a napi lapok egyszerre több helyről is hoznak?

Egyik nap olvassuk, hogy a petroleum által okozott égési sebek egész életre nyomorékká tették áldozataikat; mások ismét égés okozta borzasztó kinok közt haltak meg; majd egész családok égve rohan-

nak a szabadba; máshol a korcsmai hősök széles kedvökben bottal ütök le a terjedelmes petroleum lámpát s egész társaság lángba borul; vagy, mint a közel múlt napokban hozták a lapok, a tolnai esetet, hol egy este nem kevesebb, mint hét helyen, a város különféle részeiben volt szerencsétlenség a petroleummal, s szerencse a szerencsétlenségben, hogy többek élete s lakházak nem lettek a tüz prédájává. Szóval naponkint hoznak a lapok baleseteket, különféle változatokban s épen e körülmény folytán határoztuk magunkat arra, hogy a petroleum használata körül különös ovatosságra buzdítsuk embertársainkat.

Igaz, hogy községünkben a petroleum használatával alig fordult elő nagyobb szerencsétlenség, de hogy ilyen eddigelé nem történt, inkább a szerencsés véletlenben leli magyarázatát, mint az ovatosságban, mert a mi népünk is ép oly megrovandó könnyelműséggel kezeli a petroleumot, mint a házának bármely községében élő halandó. — A petroleum körüli balesetek két okra vihetők vissza: a véletlen szerencsétlenségre, s a vigyázatlanságra.

Ki ismeri fel az újabb időben alkalmazásba került „müpetroleumot”? melylyel oly hamar megtörténhet a baleset? Bizonyára igen kevés azok száma s így e veszedelmes folyadék községünkben is ismeretlen. A fentebb hivatolt tolnai esetek szintén a „müpetroleum” következményei.

Bekövetkezhetik továbbá a baj véletlen lámpa törés, vagy bármilyen okon előállott robbanás folytán. S épen azért, mert a szerencsétlenség előfordulhat a legnagyobb figyelem dacára is, legyünk elővigyázók.

Lássuk csak, miként kezeltek legtöbb helyen a petroleum lámpa?

Igen elterjedt praxis az, hogy ha esetleg a lámpában fogytán van a petroleum, nem oltják ki a lámpát, hanem az égő belet csavarják fel, s ennek világánál s közvetlen közelében töltik meg az olajtartót petroleummal; ha pedig a bél kurta, — nehogy beolajozza az asztalt vagy terítőt, —

csak annyira hajtják félre az égő bélért, hogy alig-alig közelíthető meg a petroleumos palackkal az olajtartó nyílása. Borzadály nézni e könnyelmű munkát, mely már sokaknak életébe került.

Láthatunk oly lámpákat is, melyeknek felső része, vagyis az olajtartó, egész készletével inogva áll az alsó támlában, — kiárván az azt szilárdul tartó gipszöntvény. S ily lámpát, — melynél csak egy billentés választ el a katasztróphától, — néhol 5—6 éves gyermekekkel cipéltetnek körül a házban. Mi ez, ha nem a legkönyelműbb kockáztatása az egészségnek, de talán az életnek is?

Igaz, hogy a lámpát a mondott hiány miatt nem lehet azonnal használaton kívül helyezni, legkevésbé lehet a szegényeknek, de nem is szükséges ez, mert e hiány könnyen pótolható. Ugyanis, egy vagy legfeljebb két krajcár áru timsót olvassunk fel egy pléh-kanálban, s öntsük azt a gipsz hulladéktól már előre kitisztított támla üregébe illesszük bele azonnal az olajtartót, s egy negyed óra múltával megkeményedvén a timsó, oly szilárdul áll ismét lámpánk, mint midőn a kereskedésből kikerült.

Legjobb az azon lámpák, melyeknek olajtartója a támlaül szolgáló alsó résztől elválaszthatatlan, vagyis egy darabból állanak, ezeknél nem vagyunk kitéve a timsó alkalmazásának.

Legbiztosabbak pedig azok, melyeknek olajedénye nem törékeny anyagból, minők üveg vagy porcellán, hanem valami ércből van, kevésbé elegánsok ugyan az ily lámpák de az elegancia hiányát pótolja a nagyobb biztonság, különösen ott, hol pajzán gyermekek is időznek a lámpa közelében.

Községünk lakosainál leginkább a függő lámpák divnak, s ez igen helyesen van, már maga e körülmény sok biztonságot nyújt a balesetek ellen.

Maga a petroleum kezelése is kiváló figyelmet igényel.

Megrovandók azok, kik gyermekekre

TÁROZZA!

A KIS HIRDETŐ.

APRÓ TÖRTÉNET.

„Harmincöt éves vagyok, a férfi kor delén. Kataszteri hivatalnok és szalma özvegy. A hajamat közepén ketté választva hordom, állam kiborotvtált. Az utolsó divat szerint öltözöm s azt hiszem, ezek után fölösleges mondanom, hogy a fővárosban lakom.”

Igen, szalma özvegy vagyok, ha ugyan egy olyan ember, kit a feleségétől elválasztottak, a közfelfogás szerint annak minősi hető. Egy szellemes író megjegyzése szerint, ki bizonyára igen tapasztalt férfiú és nagy gondolkozó vala: olyan a házasság élet, mint az ostromlott vár, a kik kívül vannak, bele kíváncsoznak, a kik meg benne vannak, szeretnének belőle kijönni. Én rajtam az utóbbi történet meg: kikiváncsoztam belőle. A feleségem ugyan elég fesch asszonyka volt, de nagyon fád és szabó kontói nagyok; az anyósom ellenkezőleg igen nyelves és szentimentális (ugylátszik e két tulajdonság szépen megfér egymás mellett) hölgy hárében állott. A mi fájdalom úgy is volt.

Minek beszéljem el válóperem épen nem érdekes előzményeit? Elég, — hogy „engesztelhetlen gyűlölség” okán a tekintetes törvényszék elválasztott feleségemtől s a mi fő: az anyósomtól. Így tehát újra magam ura lettem. Nem kérde senki: hol jártál? ha az éjfélt után vet haza a „Jóljárt Csángó” című vendéglőből, es énkinem nem kell a „Magyar-Bazárt” és a „Nők munkakörét” felolvasnom, nem is említve Komócsi szerelmes verseit (ő anyósom kedvence poetája) szobámat nem suroltatja fel anyósom minden áldott szombatán, s nem kell minden szerdán sárga répa csuspeiszt ennem.

Hanem bizony a nagy szabadságba is beleun az ember. Eleinte jól esik az, azonban egy pár hónap arra a meggyőződésre juttatja az embert: hogy többet ér egy kedves, durcás kis feleség édes ölelése ezer kassir-frajla, obligat mosolyánál.

És a ki legény léteire ilyen meggyőződést szerez, az gondolkozik és kombinál, a ki pedig gondolkodik, az teoriákat állít fel. Igen, én is felállítottam két és fél hónapi gondolkozás után azt a teoriát, hogy mégis csak jobb a házasság élet, mint a legénysor.

„Egy 30 éves, évi 1200 frttal s tetemes magánvagyonnal rendelkező, egészséges közhivatalnok ez uton óhajt komoly házasságot kötni egy hozzá illő, esinos s legalább is hason jövedelemmel rendelkező urhölgygyel. Válasz T. E. jegy alatt a „kis hirdetőben.”

A „Budapest” eléggé vastag cicero nyomással közölte „kis hirdető”-jében eme házassági felhívásomat. Lázassal érlelyel olvastam e naptól kezdve a kis hirdetések. A hatás nem maradt el. Egy hét múlva ugyanott, a kis hirdetések rovatában ez volt világosan olvasható:

„T. E. urnak. 1894. Házassági ajánlata vizsgálomra talált egy még nem egészen 26 éves, szende s hasonjövdelemmel rendelkező özvegnél. Találkozás ma este 7 órakor a József téren. Ismertető jel: sűrű fátyol, kék napernyő.”

Tehát kis özvegy. Ez már magában véve érdekes. 25 éves. Éppen hozzám illik; szende. Óh, az angyal! vajjon szőke-e vagy barna? Azt nem írta. De valószínű, hogy szőke, mert a szendék többnyire szőkék szoktak lenni, epedő kék szemekkel. Sűrű fátyol.

No, persze, szemérmes . . . Este 7 órakor. Mi-

ért nem most, mindjárt? Most még csak reggeli 9 óra. Minden perc egy századnak, minden óra egy örökkévalóságnak tűnt fel türelmetlenségemben; szórakozottságomban tentával poroztam be Budapest kataszteri-birtokivét, s annyira ügyetlen voltam, hogy a lépcsőn sietségemben legázoltam az osztály tanácsos ur tyükszemeit, a mely kvalifikálhatatlan, tiszteletlen magaviselésért egy pár másodpercig tartó szigorú tekintettel sujtott le ő nagysága, bizonyára nem lévén tudomása a felől, hogy én szerelmes vagyok. A szerelmesek pedig rendszerint szórakozottak és ügyetlenek. Mert én — hiába is kételkedik bárki — szerelmes voltam, szerelmes abba a még nem egészen 26 éves özvegybe, a kit még nem is láttam, de a kinek okvetlenül rendkívül szépnek és kedvesnek kell lennie.

Este 7 órakor már feszült várakozásban álltam a József szobor előtt. Ez igen jó hely ilyes találkozókra. Köröskörül bokrok, fák és a szobor nem kíváncsi. Sötét őszi este volt. A szél futta erősen s veszettül szórta, kavarta a lehulló sárga falevelet. No, csak hulljatok falevelek, én nálam most nyitja virágít a tavasz.

Ő nem sokáig váratott magára . . . A kavicsos talajon léptek, női léptek zaja s előttem állt, igen, mellettem állt a fátyolos hölgy, kezében a napernyővel. Tehát eljött, imádott angyal! . . . susogom, forró csókot lehelve keztyűs kacsójára. E pillanatban a szél fellebbenti fátyolát, a lámpagyújtogató odavilágít . . . s én? én majd nem József-szoborra váltam térdelő helyzetben. Képzeliék, ki volt? Ugy-e azt hiszik: az elvált feleségem? . . . Óh nem! az — anyósom volt.

K—y J—n.

bizzák a lámpa felszerelését. Volt alkalmunk látni, hogy egyik kis gyermek gyufa segítségével világított, a másik — nem sokkal okosabb — fiu pedig petróleumot öntött a lámpába. Ily könnyelműséget a szülők részéről eléggé nem kárhóztathatunk. Léptessék azért életbe azon szabályt, hogy oly gyulékony, s így gyermeki kezekben mindig veszélyes fenyegető folyadékkal, — minő a petróleum, — kizárólag a felnőttek bánjanak.

Sulyt kell továbbá fektetni arra is, hogy a bél lehetőleg betöltse a béltartó hüvelyt, mert az ismét veszedelmes, hogy — mint láthatjuk, — a hüvely széles, a bél pedig oly keskeny, hogy alig felét tölti be a hüvelynek. Először is ily hiányos felszereléssel a lámpa jól nem éghet, de meg hullhatnak le a nyíláson égő üszkők, s szerencsétlenséget idézhetnek elő.

Végül nem ajánlhatjuk eléggé a tisztaságot; mert a piszkos lámpaüveg szemrontó.

A petróleumos edény pedig oly helyen tartandó, hogy a feldöntés, vagy összezuzás veszélyének kitéve ne legyen. De fontos irományok sem hagyandók a petróleum közelében, mert — miként a zsiranyag — úgy a petróleum is eltörülhetlen nyomokat hagy az iratokon.

Könnyebb áttekintés végett összegezük a mondottakat, s a következő szabályokat állítjuk fel:

1-ször. Ne feledd soha, hogy a petróleum gyulékony s robbanó természetű folyadék, miért is egész figyelmed ott legyen, ha azzal bász.

Ennélfogva 2-or: Lámpád felszerelését ne bízj fejletlen gyermekeidre, mert ez bánatot hozhat fejedre.

3-or. Lámpádat lehetőleg napvilággal szereld fel, ha pedig ezzel estére maradsz, ne sajnáld gyertyádat meggyújtani addig, míg munkáddal el nem készülsz, mivel a felesleges óvatosság soha sem árt.

4-szer. Hibás lámpásodat javítsd, s úgy alkalmazz házában.

5-ször. Ne használd széles béltartó hüvelybe keskeny belet.

6 szor. Lámpád üvegét naponkint tisztítsd, mert a piszkos üveg nem csak szégyent hoz házádra, hanem szemedet is megrontja.

7-szer. Petróleumos edényedet oly helyen tartsd, hol kis gyermekeid könnyen hozzá nem férnek. De magad se folyasd el a petróleumot, ha szobád levegőjét napokig kellemetlenné tenni nem akarod.

8-or. Irományaidat, minők: birói okmányok, anyakönyvi kivonatok, reklamationalis iratok, mikre szükséged van, ne tartsd a petróleum közelében, mert a petróleum foltok miatt minden hivatalban szemedre lobbantják gondatlonságodat.

Tartsuk szem előtt ez óvszabályokat, s akkor a petróleum nem oly környen boszulja meg magát rajtunk s családjainkon.

A Körös-Tisza-Marosi ármentesítő társulat választmányi ülése és közgyűléséből.

A békés-apátfalvi 600,000 hold árteret magába foglaló ármentesítő és belvízszabályozó társulat, mint azt lapunk közelebbi számaiban jeleztük, a ministerium által jóváhagyott szabályrendelete alapján, f. hó 20-án tartá első választmányi ülését, 24. és 25-én pedig közgyűlést.

A választmányi ülésen a választmány tagjai, 2 tag kivételével, teljes számban jelentek meg. Gróf Károlyi Tibor társulati elnök, ki, mint a társulatnak f. év ápril 17-én megválasztott elnöke, most mutatá be magát a választmánynak, meleg, rokonszenves hangon üdvözölte a választmány tagjait s kijelenté, hogy bár nem ambitionálta az elnöki méltóságot,

mindannak dacára teljes ismeretével bir azon nagy és fontos feladatnak, mely az ország ezen legnagyobb ármentesítő társulatnak elnöki tisztével jár, s erre azon reményben vállalkozott, mert hiszi, hogy miután őt elnöki tisztének gyakorlásában mindég is mindenben a társulat közérdeke fogja vezérelni, annál fogva reméli, hogy a választmány tagjai őt a társulat közérdekei céljai iránt kifejtendő törekvése és küzdelmében támogatni fogják.

Ezen általános, élénk éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó beszéd után elnök gróf bejelenté, hogy a társulatnak f. év ápril 17-én tartott alakuló közgyűlésén megállapított alapszabályai a közm. és közl. ministerium által némi csekély módosításra, jóváhagyattak.

A módosításnak csak egy nagyobb jelentőségű pontja van, mely szerint a miniszter a gátvédelmi tartalék tőkét kilométerenként 1000 forintban állapítja meg. Amennyiben azonban ezen, a múltban annyi veszélynek kitétt védvonal jövő biztos fenntarthatóságának és megvédésének egyik legfőbb biztosítékát egy, a ministerium által megállapított arányú védelmi tartalék töké fogja képezni, annál fogva kéri a választmányt, hogy a ministerium által tett módosításokat vegye tudomásul, s ezt elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek.

Haviár Dániel szerint a módosítások nagyon is lényegesek s nagy érdekléssel bírnak a társulatra nézve; az alakuló közgyűlés által elfogadott alapszabályban ugyanis kimondatott, hogy a társulat költségei az 1871. XXXIX. t. c. értelmében haszonarány szerint lesz az ártérbirtokosságra kiróva. A ministerium által jóváhagyott alapszabály azonban a haszon aránylagos terheletésnél nem erre, hanem az 1884. XIV-ik t. cikkre hivatkozik, pedig ezen törvény a haszon aránylagos terheletés elvét nem fejezi ki szavatosan, miért is ő kívánja, hogy az alapszabály ide vonatkozó §-ában ne az 1884. XIV. hanem az 1871. XXXIX. t. cikkre történjen a hivatkozás. Ami már most az alapszabálynak a védelmi tartalék töké megállapítására vonatkozólag a ministerium által beszótt azon részét illeti, hogy a tartalék töké kilométerenként 1000 forintban állapított meg, tekintettel azon körülményre, hogy a töltések most már nagy részben ki vannak építve s így nagyobb vízvész esetén sem lehet nagyobb veszélytől tartani, annál fogva, miután a töltésvonal 224 kilométer s így az alapszabály értelmében 224000 forint tartalék tőkét kell letenni, ezt, tekintettel az érdekeltég jelenlegi terheletésére, el nem fogadhatja, kéri egy csekélyebb tartalékalap megállapítását.

Horvath Gyula kormánybiztos Haviár Dánielnek a módosított alapszabály ellen a haszon aránylagos terheletésre vonatkozólag tett észrevételében semmi lényegest nem lát; mert az alapszabályban magában világosan ki van mondva, hogy a terheletés az élvezet haszon arányában történik, e tekintetben tehát az alapszabály szövegezésével szemben semmi aggályra nincs ok. Az alapszabály módosításában az egyedüli fontos kérdést a tartalékalapra vonatkozó rendelkezés képezi s hogy a tartalékalap kilométerenként 1000 forintban állapítsák meg, ezt ő maga javasolta a kormánynak, s ezen javaslat megadására két indok vezérelte; először is azon tapasztalat, hogy egy nagyobb árvíz esetén, mint amilyen volt 1879-ben és 1881-ben, ha azt akarjuk, hogy a társulat védekezés közben sem az államnak sokszor igen drága segítségére, sem egyes pénzintézetek drága kölcsönére ne szoruljon, egyáltalában hogy a társulat pénzügyileg nagyobb, esetleg a védelem sikerét veszélyeztető pénzügyi kalamitást elkerültesse, mulhatlanul szüksége van egy tekintélyes tartalék-tökére, s ha a múltat tekintjük, habár a gátak ma kétségtelenül hatalmas méretekben vannak is kiépítve, arról még sem állhat jót senki, hogy egy nagyobb vízvész esetén kilométerenként 1000 forint védekezési költségre nem lesz szükség, mely összegnél a 1879. és 1881-iki vízvédelmek alkalmával majdnem 10-szer nagyobb összegre volt szükség. A döntő indoka azonban arra nézve, hogy a védelmi tartaléktöké kilométerenként 1000 forintban, vagyis hogy az egész vonalra 224000 forintban állapítsák meg, az volt; mert az ő kormánybiztosága alatt a közm. és közl. ministerium által az

1884. és 1885-iki árvédelem eshetőségeire való tekintetből megállapított költségvetés korlátai között 93000 forint megtakarítás történt, mely összeg azonnal a tartalékalap fedezetére boesájtható, s amennyiben ehhez még az egész tartalékalap kiegészíthetése céljából 131,000 forintra van szükség, miután ez az összeg az összes építkezések és ártérfejlesztési munkálatok befejezése után még a tíz milliós kölcsön maradványából ki fog kerülni, annál fogva a társulatnak egy krajeárt sem kell külön kirónni a kérdéses tartalékalap előteremthetése érdekében, miért is ajánlja a módosításban való megnyugvást.

A központi választmány Horváth Gyula kormánybiztos által adott ezen felvilágosítás és meggyőző érvelés után egyhangúlag elfogadá a módosításokat s elhatározta, hogy elfogadás végett ajánlani fogja ezt a közgyűlésnek.

Ezután következett a költségvetés tárgyalása, melylyel kapcsolatban a tisztviselők fizetése is megállapított.

A jövőben részletesen ismertető költségvetésből ezuttal csak annyit említnék fel, hogy a költségvetési terv szerint a bevétel 178,000, a kiadás pedig 176,000 forintban irányoztatott elő. — A választmány által a költségvetés tételről-tételre tárgyalatván, az minden tételében elfogadtatott s ehhez képest a választmány a tisztviselők fizetéseket a következőképen állapítja meg:

A központi vezérigazgató évi fizetését, lakbér illetményével együtt, 3400 forintban, ugyanennyiben a főmérnökét. A központi ügyész fizetését, összes illetményével együtt, 1650 forintban. A számvevőét 1600, a fogalmazóét 1400, egy irnokét, a ki az iktatói és kiadói teendőket is végzi, 700, egy második irnokét 600, egy iroda szolgálát 360 forintban.

A központi tiszt létszámnál megemlítjük, hogy az alapszabály szerint egy központi főpénztárnoki állás rendszerezése is kimondatott, azonban a választmány ezzel szemben elhatározta, hogy amennyiben a központban egy szakaszigazgatóság is lesz, hol szintén van egy pénztárnoki állás szervezve, mely hivatal egyedül a központi pénztár kezelésére is képes lesz, ennélfogva a főpénztárnoki állás nem fog betöltetni, hanem a főpénztár kezelésével, 200 forint évi tiszteletdíj mellett, a szakaszpénztárnok lesz megbízva.

A főmérnök mellé egy műszaki segéd alkalmazására 1200 forint szavaztatott meg.

A szakaszigazgatók fizetése a központi választmány által, lakbér és uti általánnyal együtt, 2700 forintban, a szakasz mérnököké, összes illetményekkel együtt 2200 forintban, a pénztárnokoké a központi szakaszon, tekintettel a főpénztár kezelésére, 1400 forintban, a másik két szakaszon 1200 forintban, szakaszonként 2-2 vonalfelügyelő fizetése, lakbér és uti általánya 1100 forintban, egy-egy szakasz-irnok fizetése 600 forintban, a szolgálók 360 forintban, az öröké 240 forintban állapított meg.

A központi választmányi ülésen, Hmvásárhely város polgármesterét kivéve, ki a főigazgató fizetését 2600 forintban, lakbérét 400 forintban, tehát 3000 forintban véleményezte megállapítani, egyetlen tiszt állásnál sem tétetett észrevétel a proponált fizetések ellen, miért is gróf Károlyi Tibor társ. elnök, midőn a választmányi ülés befejeztetett, azon óhajának adott kifejezést, hogy amennyiben a választmány csak úgy képes tekintélyét és befolyását fenntartani, ha a választmányban hozott határozatok a közgyűlésen a választmányi tagok részéről egyértelmű támogatásban fognak részesülni, annál fogva a választmányi tagok a szolidaritás elvénél fogva a hozott határozatokat és megállapodásokat igyekezzenek a közgyűlésben érvényre juttatni. Ezen elnöki kijelentéssel szemben a jelen volt választmányi tagok részéről semmi ellenészrevétel nem tétetvé, kétségtelennek látszott, hogy úgy az alapszabály módosítása, mint a költségvetés, minden nagyobb vita nélkül fog a közgyűlésen keresztül vitetni. (Folyt. köv.)

Világfolyása.

A szerb-bolgár harctéren az események váratlan fordulatot vettek. A fiatal bolgár hadsereg Szlivnicánál vitézül tartóztatta föl

az előre nyomuló szerb hadsereget, melynek célja volt Sofiába bevonulni. Az első ütközetet nov. 17-én vívták Szlivnicánál, mely a szerb hadsereg vereségével végződött. A szerbek e kudarcát, mint Belgrádból írják, a kedvezőtlen időjárás s a köd okozta, továbbá az, hogy a dunai hadosztály megkezdte a támadást anélkül, hogy bevárta volna a többi hadcsapatokkal való egyesülést, úgy, hogy 20.000 bulgárral szemben alig 10.000 főnyi szerb katona állott. A szerb csapatok részéről a támadást Jovánovic tábornok vezette, kit állásától a szenvedett vereségért azonnal megfosztottak. — Ugyan e harcban, bolgár részről közzétett jelentés szerint, 25000 szerb küzdött 6—7 ütegágyúval, 15 ezer bolgár és négy ütegágyú ellen. Az ütközetet Sándor fejedelem személyesen vezette s oly pontokon harcolt, hogy azt hitték, a halált keresi. A bolgárok a szerbek e napi veszteségét 500 halott és sebesülte teszik, ellenben az övékét jóval kevesebbre.

November 18-án a harcok megújultak, de ismét kedvezőtlenül a szerbeket nézve. Reggel kisebb csatározások voltak a kém szemlére huzodott szerb csapatokkal, délután azonban a bolgárok támadólag léptek föl s a szerbeket kiűzték állásaikból.

A szerb fővezénylet, a szenvedett vereségeket kiköszörülendő, nov. 19-én ismét támadást intézett Szlivnicza ellen, azonban a bulgárok vitézül küzdöttek s borzasztó mérszárlás fejlődött ki a két ellenfél között. Ember ember ellen küzdött s végre is a szerbek vereségével végződött, mi arra bírta Milán királyt, hogy a második készültséget berendelje s így intézzen támadást Szlivnicza ellen, melyet a bolgárok valóságos kis Plevnává alakítottak.

A veszteséget e három nap alatt mindkét részről 4000-re teszik.

A következő napon, nov. 20-án, mindkét részről a halottak és sebesültek eltakarításával voltak elfoglalva s a harci fegyverek nyugodtak, hogy másnap, nov. 21-én, ismét ütközetbe menjenek. A szerb hadosztalok a pihenő napon minden oldalról egyesültek, hogy együtt intézzenek támadást Szlivnicza ellen. E harcról egy belgrádi jelentés azt mondja, hogy ez a szerbek győzelmével végződött, azonban a bolgárok, kik már szinte szokva vannak a győzelemhez, mit sem akarnak róla tudni.

A következő napokról szóló szerb jelentések a döntő csata bekövetkezését jósolják, aminek természetesen be is kell következni, de a bulgárok már tudatják is, hogy a Dragomán-szorost visszafoglalták, s a szerbeket visszaűzték a határra. Ez nov. 22-én történt. E napon és 23-án a bolgárok döntő győzelmet nyertek a szerbek felett.

Törökország most, hogy a két hadakozó fél már-már kimerülni kezd, béke ajánlatra szólította fel Szerbiát, ez azonban még nem válaszolt Törökországnak: mert Szerbiában nagy lelkesedés uralkodik a háború folytatására s minden áron dicsőséget akarnak szerezni a szerb fegyvereknek. Pedig már késő!

Közgazdaság.

Időjárásunk még mindig enyhe, esős. Az őszi szántás-vetés mindenütt már rég befejeztetett és ha még egy két hétig időjárásunk ilyennek megmarad, alig alig marad tavaszi alá is szántatlan, illetve ugarolatlan föld. Bár különféle alkalmából ismételt felhívjuk már olvasóink figyelmét az ugar célszerűségére és ez okon — és mert köztudomású tény is — nem bizonyítgatjuk az ugar hasznos voltát, mégis felhívjuk gazdatársainkat, hogy rajta legyenek, lehetőleg minden földjüket hova előbb ugarolják le, a tél fagyja kétségtelenül nagy előnyére lesz a jövő évi termelésnél a leugarolt földnek.

Gabonaáraink az időközben kiűztött háború

dacára sem emelkednek, sőt azon körülmény, hogy Amerikából az utóbbi hetekben igen kevés gabona hozott be, sem volt képes jelentékenyebb áremelkedést előidézni egyáltalán úgy látszik, hogy nem a gabonánaművek mennyisége befolyásolja már most első sorban az árképződést, hanem a spekuláció és kereskedelem.

Gabonaáraink alacsonyosságára kétségtelen befolyást gyakorolt Amerika. A múlt héten onnan csak 59,000 qu. buza hozott be, míg az az előtti héten 99,000 qu. A múlt év hasonló idejében a mostani 59,000 qu. szemben 225,000 qu. hozott be és mégis — gabonaáraink rendkívül alacsonyak.

Helyben az árak — a kis fogyasztóknál — szokás szerint a bpestiekkel vetekszenek, természetesen, hogy e körülmény leginkább a beállott rossz utakban és azon körülményben leli magyarázatát, hogy a szegényebb sorsú családok egy része már is a piacra szorult, elfogyván a nyáron keresett részgabona, — no meg abban, hogy gazdáink spekulálnak, várják a 10 frtos buza árat, úgy kisszük, csalódnak az illetők, — különben a mai viszonyok között nem is kívánatos a 10 flos gabonaár.

Helyi és vegyes hírek.

— **Kisajátítás.** A törvényszéki eljárás és becsü bevégzetten. Az érdekeltség részéről választott Ivankovics Imre, ugy a bíróság részéről kinevezett Wimmer Károly becsü urak megfelelően várakozásunknak. Mi, kik egyáltalán az egész kisajátítási eljárásnál anyagilag érdekelve nem vagyunk, mondhatjuk, hogy kevés kivétellel, a tulajdonosok meg lehetnek elégedve az eredményvel. A beltelkek, a fűzesek, ugy a járandó földek átlag 1 $\frac{1}{2}$ —2 szer magasabb árba becsültettek, semmint azok értékét annak idején a kormánybiztoság közegei becsülték.

— **Ájándékozás.** Ivankovics Imre ur, drgróf Pallavicini Sándor ő méltóságának itteni uradalmi kasznárja, az érdekeltség által pártkülömbőség nélkül becsüli választott a kisajátítási becsühez. Ő ezen megfizető, de terhes munkát lelkiismeretes pontossággal, részrehajlatlanul teljesítette. A neki járó napdíjakat a helybeli szegény iskolás gyermekek ruházatára ajánlotta fel. E tetthez nem kell commentár. A gyermekek között a ruhaneműk a karácsonyi ünnepek alkalmából fognak kiosztatni.

— **Halálozás.** Szentesen e hó 19-én szélhűdés következtében halt el Farkas Lajos köz- és váltó ügyvéd. A boldogult évek során át ügyködött és mindenha becsüteltsége által mindenki tiszteletét kivívta. Temetése e hó 20-án volt nagy részvét mellett. Nyugodjék békében, legyen neki könnyű a föld!

— **Az ártéri érdekeltség választmányi és közgyűléséről** lapunk más helyen röviden referálunk.

— **Bál.** A helybeli 48-as kör az Uj-Világ helyiségében e hó 22-én, könyvtára javára bált rendezett. A meghívottak szép számmal jelentek meg, mulattak reggelig, smint értesülünk, a tiszta haszon mintegy 32 forint.

— **Marha szaj- és körömfajás járványosan** Pest-megye Alsó Pusztaszer és Torontálmegye Mokrin községében épet fel, mely körülményre gazdaközönsegünket figyelmeztetjük.

— **A mi nálunk is elkelne.** Brüsszel városa elhatározta, hogy minden leányiskolában kötelezővé teszi a főzés tanítását. Lesz elméleti és gyakorlati tanfolyam s főleg a bevásárlást, az ételmi szerek értékének megítélését, a husnemek ismertetését, a háztartás vezetését stb. fogják tanítani. Ugyan e tárgyat a felsőbb leányiskolában szintén kötelezővé teszik s ott finomabb ételekre is fognak mutatást adni.

— **Főuri esküvő Párisban.** Párisban e hó 18-án léptek polgári házasságra Zamoyski András gróf és Bourbon Karolina hercegnő, Trapani gróf egyik leánya. Az esküvőn a Zamoyski, Czartoryszky és Bourbon családok tagjain kívül számos előkelő egyén vett részt. A menyasszony rendkívül értékes ajándékokat kapott. A volt napolyi király és királyné gyönyörű ékszeresekrényt, Rainer főhercegnő ritka művű legyezőt és imakönyvet, Izabella volt spanyol királyné nagy gyémánt csillagot, Zamoyski István gróf és neje ritka prémekekkel szegélyezett és bélelt bundákat, Zamoyski János gróf azt a gyémántokkal kirakott keresztet adta a menyasszonynak ajándékba, melyet Sobjeszki lengyel király a török háborúban viselt.

— **Hadmentességi díj.** A törvény értelmében a hadmentességi díjkötelesek tartózkodási helyük változtatásával azon helyen, honnét elköltöznek, a hadmentességi díjat büntetés terhe alatt megfizetni tartoznak. A törvény ez intézkedése mindaddig nem nyerhetett alkalmazást, az erre nézve fenforgó nehézségek miatt. Az első eset most következett be s Budapestén a kir. adófelügyelő egy ügyvédjelöltöt, kit a törvény megszégésén ért, 25 frt pénzbírságban

marasztalt el, mely, nem fizetés esetén, fogságbüntetéssé lesz átváltoztatva.

— **Egy hős honvéd halála.** Udvarhelymegye Oroshelyi községében — mint lapunknak írják, f. hó 16-án halt meg Jánosy József 1848—49 évi honvédőrnagy 86 éves korában. Már 1817. évben — az orosz török háború idejében, mint veres csás kós huszár főhadnagy és Eszter Ferdinánd főherceg szárnysegéde jeleu volt a Diebielsch által vezérelt orosz hadsereg balkáni hadjáratánál. Midőn a forradalom kitört, minden habozás nélkül ajánlotta föl szolgálatait a hazának. A szabadságharc leverése után sokáig bujdosott tüzézői elől az oroszhegyi rengeteg havasokban. E bujdosás alatt sokat szenvedett, mert két télen át fedél nélkül — a szabad ég és fenyvesek alatt a dermesztő hidegben tartózkodott. Szerető neje: Simén Jozefa és jó barátai élelmeztek titkon. A rémuralom megszüntével e fogták és mint régi császári katonát, halálra ítélték, mely büntetés 20 évi börtönre változtatván át, abból 7 évet Josephstadtban töltött ki. Miután Josephstadt-ból kiszabadult, hazajött oroszhegyi birtokára, ottan szorgalmasan gazdálkodott s míg óriási testi ereje meg nem törött, élénk részt vett a megyei közéletben is. Nyílt, őszinte, katonás természetű, jó hazafi volt. Magán életben szerény munkás és tiszta jellemű ember. Szerető nejének önfeláldozó ápolása nyújtotta és vigasztalta meg a sok vihartól zaklatott ember életét.

— **Váratlan örökség.** Hitelezőit mindenki biztathatja azzal, hogy majd fizet, ha — örököl, mert már olyan furcsa eset is történt a világon, hogy valaki oly nagybátyjától örökölt, a ki juxból csak azért hagyta vagyonát unokaöccsére, mert bizonyosan tudta, hogy tulajdonképpen se vagyona, se unokaöccse nincs. Hogy mint történhetett ez, nehéz volna megmagyarázni, de a III. kerületi előjáróság sem tudja ám egy könnyen kitalálni, hogy miként jutott örökséghez. Pedig a dolog valóban megtörtént. Egy éltés asszony halt meg a napokban s amint az előjáróság a haláleset fölvetését kötelességszerűleg eszközölte, annak utolsó pontjában a hagyatékot tárgyaló törvényszék nem csekély meglepetéssel olvasta a következő kifejezést: „Az elhalt összes vagyonát a III. ker. előjáróság személyzetére hagyományozta.“

— **„Hét hallgatag asszony szövetsége.“** Már magában véve nagy önmegtadadásra vall, ha asszonyok arra kötelezik magukat, hogy — hallgassanak. Annál elismerésre méltóbb tehát, mikor oly cselekedeteikre igyekeznek ök maguk borítani az elhallgatás fátyolát, mely cselekedetek rugója manapság leginkább a nyilvánosságot kereső húság szokott lenni. Bécsben akadt 7, mondd hét asszony, kik arra szövetkeztek egymással, hogy minden zaj nélkül fogják gyakorolni a jótékony cselekedeteit s hogy különösen a szemérmes szegényeket veszik pártfogásukba. E nemeskeletű hölgyek előkelő polgári családok tagjai s szövetségük szervezete némileg hasonlít a szabaddómivések páholyaihoz. Címertük is van: egy négyszög, közepén egy ponttal. A szövetség létezése egy 100 frtos adomány által lett nyilvánossá. Egy bécsi egyesület, mely szegény tanulók gyámoltását tűzte ki céljául, a napokban 100 frtot kapott a következő sorok kíséretében: „Kérjük, fogadják el ez adományt s fordítsák céljaira. Tisztelettel: „A hét hallgatag asszony szövetsége.“ — Nem kételkedünk benne, hogy Budapestén is akadna hét ily hölgy, ha a magyar nők abban nem is volna magyarok, hogy a külföldet utánozzák ugyan, de csak a — divatban.

— **A szénkereskedő neje.** István, az istenért, röktön küldj orvosért. Azt hiszem, vízkórásba estem. Szaladj kériek, szaladj! Kormos István ur nem tartotta érdemesnek e beszédre fölkelni kényelmes karosszékéből, csak annyit mondott: ugyan mi jut megint az eszedbe! — Édes istenem — jajgatott a a derék asszonyság — de sohasem akaraz nekem hinni. Megmértem magam, és borzalom még rá is gondolni, 500 fontot nyomok! Erre már Kormos István ur ijedten ugrik fel a karosszékéből: Hol mérted meg magad? — A szénés pincédben. Kormos István ur nyugodtan leült: „Légy nyugodt. Akkor csak 180 fontot nyomsz!“

Árlejtés.

Mindszent község előjárósága részéről közhírré tételik, mikép az előfogatozás 1886. évi január hó 1-től kezdve három egymástutáni évre **1885. évi november hó 29-én d. u. 2 órakor** a közháznál megtartandó nyilvános árlejtésen bérbe fog adni. Vállalkozók a föltételeket a jegyzői hivatalban eleve megtekinthetik.